

معاونت امور بهداشتی
دانشگاه شهید بهشتی

تداخلات دارویی

واحد امور دارویی
دکتر مریم نفیسی - مریم عمرانی
زمستان ۱۳۹۴

گروه هدف : عموم مردم

طرح سوالات توسط بیماران

از پزشک خود در رابطه با داروهای تجویزی
و از داروساز در مورد مصرف همزمان غذا و
داروهای تجویزی پزشک یا داروهای بدون
نسخه (OTC) سوال نمایید.

سوالاتی که مطرح می گردند عبارتند از :

- ۱- آیا تمام غذاها را می توان با داروی تجویز شده مصرف نمود؟
- ۲- آیا غذاهایی هستند که مصرف همزمان آنها با داروی تجویز شده باعث افزایش/کاهش اثر دارو شود؟
- ۳- در صورت تداخل دارو و غذا آیا خوردن حجم بیشتری از ماده غذایی باعث افزایش این تداخل می شود؟
- ۴- آیا مصرف همزمان ویتامینها و مکمل غذایی یا سایر داروها (بدون نسخه) با داروی تجویز شده تداخلی نخواهد داشت؟

منبع:

- ۱) اصول اولیه در مراقبت های دارویی در داروخانه ویژه داروسازان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معاونت غذا و دارو

آدرس : تهران، تقاطع خیابان جمهوری اسلامی و خیابان حافظ

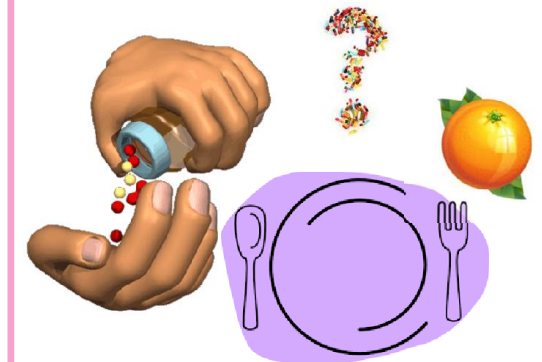
ساختمان اسبق وزارت بهداشت - طبقه پنجم

تلفن : ۶۶۷۴۴۱۱۶

♦ تداخل دارو با غذا : مصرف همزمان دارو و غذا در بعضی از موارد باعث تغییر در اثر دارو می گردد. در این موارد معمولاً نیاز به تعویض دارو یا نوع تغذیه نمی باشد اما تغییر زمان مصرف دارو حائز اهمیت است. برخی از داروها ممکن است اثرشان با موقع مصرف غذا و نوع غذا در ارتباط باشد در بسیاری از موارد، زمان مصرف دارو (قبل یا بعد از غذا) قید میشود که با محل جذب دارو در سیستم گوارشی در ارتباط میباشد.

♦ بهترین راه برای حفظ سلامتی در مقابل تداخلهای دارویی چیست :

دانستن نکاتی از قبیل: نحوه مصرف دارو و چگونگی عملکرد داروها (نسخه ای، بدون نسخه) ضروری است. تداخل های دارو و غذا زمانی ایجاد می گردد که ماده غذایی مصرف شده بر مواد موثر داروها اثر گذاشته و باعث کاهش جذب یا افزایش متابولیسم دارو گردد. برای مثال : اسید سیتریک موجود در میوه باعث کاهش اثر آنتی بیوتیک های گروه پنی سیلین می گردد و یا محصولات لبنی اثر ضد میکروبی تتراسایکلین را کاهش می دهند.

مقدمه :

اگر دو داروی متفاوت را با هم بخورید و یا دارو را با غذا، مصرف نمایید ممکن است اثرات متفاوتی در مقایسه با هنگامی که یک دارو را به تنهایی می خورید در شما بوجود آورد. این امر در بسیاری از موارد می تواند مفید باشد و پزشکان برای بالا بردن تأثیر درمان ممکن است از این ترکیبات استفاده کنند. غالب اوقات بیش از یک دارو برای درمان سرطان یا فشار خون تجویز می شود. اما تداخل های ناخواسته و زاینبار نیز وجود دارند.

این تداخل ها نه تنها بین داروهای تجویزی پزشکان، بلکه بین داروهای بدون نسخه (OTC) نیز ممکن است بروز کنند.

OTC : مخفف Over-The-Counter (فروش دارو بدون نسخه و تجویز پزشک)

تداخل دارویی به سه دسته تقسیم می شوند :

♦ **تداخل دارو با دارو :** زمانی رخ میدهد که دو یا چند دارو با یکدیگر واکنش نشان دهند. این تداخل میتواند موجب بروز عوارض جانبی غیرمترقبه شود. برای مثال، ترکیب شدن یک داروی آرام بخش که برای خوابیدن به شما کمک میکند و دارویی که برای رفع حساسیت مصرف میکنید، میتواند موجب کند شدن عکس العمل های شما شده و رانندگی، کار با دستگاه های مختلف و حتی انجام کارهای منزل را خطر آفرین کند.

♦ **تداخل دارو با یک وضعیت خاص در بیمار:** این حالت در صورتی است که وضعیت خاص جسمانی یک شخص نسبت به یک داروی خاص واکنش نشان میدهد و دارویی ظاهرا بی آزار را به ماده ای خطرناک مبدل می سازد.

ادامه برای مثال شخصی که دارای فشار خون بالا است، در صورت مصرف داروهای دکونژستان (ضد احتقان) بینی، ممکن است واکنشهای ناگواری را تجربه کند.

داروهای بدون نسخه و تجویز پزشک (OTC) که طیف وسیعی را هم در بر میگیرند، معمولا دارای اطلاعاتی درباره محتویات دارو، شیوه استفاده از آن و خطراتی برای موقعیتهای خاص هستند که مطالعه آنها بسیار مهم است (این اطلاعات معمولا در یک بروشور در داخل جعبه قرار دارد)

♦ تداخلات دارو- نوشیدنی و غذا :

♦ **تداخل دارو با نوشیدنی :** این حالت در اثر واکنش بین دارو با نوشیدنی پدید می آید. برای مثال ترکیب الکل با بعضی از داروها میتواند موجب خستگی، خواب آلودگی و کند شدن عکس العمل فرد شود.

